

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: 1. All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Answer the following in one two sentences.

20

- a) What is the function of middle term in categorical syllogism?
- b) Give an example of equivocation in the form of categorical syllogism
- c) Symbolise and state the rule of inference:
Living in harmony with nature adds value to our life and we have to learn from indigenous people to minimise the effects of climate change. Therefore, living in harmony with nature adds value to our life.
- d) State the symbolic expression of rule of distribution (Rule of Replacement)
- e) State the symbolic expression of commutative laws.
- f) State the meaning of the given legal maxim-voluntati non fit injuria.
- g) State the rule of constructive hypothetical argument.
- h) Why figure I of categorical syllogism the most perfect figure?
- i) What is crucial experiment?
- j) Give an example of fallacy of composition.

Q.2 Write short notes on **any four**.

20

- 1) Working hypothesis
- 2) Plurality of causes
- 3) Kinds of agreement
- 4) Emotive words
- 5) Prove the special rules of figure I of categorical syllogism.
- 6) Rule of modus Tollendo ponens.

Q.3 a) Answer the following **any two** :

12

a) Test the validity of the following categorical syllogism. Identify the figure. Give reasons.

- i) Some diamonds are precious stones. some carbon compounds are not diamonds .therefore some carbon compounds are not precious stones.
- ii) No politician is honest. Some politicians are not great – leaders. Therefore, some great leaders are not honest.
- iii) All criminal actions must be punished and cheating is a criminal action. Therefore, cheating must be punished.

b) Reduce indirectly BOCARDO.

c) Identify the following .Give reasons.

- i) Light travels faster than sound .This is the reason why some people appear bright until you hear them speak.
- ii) If a nation is oppressed by its rulers, it is not prosperous .India is not prosperous, therefore, India is oppressed by its rulers.
- iii) All atoms are invisible and all material bodies are atoms. Therefore, all material bodies are invisible.

Q.4 Answer question no 4(f) and any three from 4(a), (b), (c), (d) and (e).

48

- a) State and explain any three general rules of categorical syllogism.
- b) Elaborate on popular view of cause.
- c) What are the impediments to good reasoning according to Richard Feldman? Explain with examples.
- d) Explain the conditions of good hypothesis.
- e) State and explain any four fallacies related to language.
- f) Construct complex constructive Dilemma, Rebut and refute it.

“If you read a book, you will gain information and if you watch cricket, you will enjoy”.

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील प्रश्नांची उत्तरे एक किंवा दोन वाक्यांत लिहा.

२०

- अ) केवळ संविधानात मध्यम पदाचे कार्य काय आहे ?
ब) केवळ संविधानात संदिग्ध दोषाचे उदाहरण द्या.
क) अनुमानाचा नियम ओळखा आणि चिन्हांकित करा.
निसर्गाच्या सानिध्यात राहिल्याने जीवन मूल्य विकसीत होते आणि आपल्याला स्वदेशी लोकाकडून हवामान बदलाच्या किमान परीणामाविषयी शिकले पाहिजे .
निसर्गाच्या सानिध्यात राहिल्याने जीवन मूल्ये विकसीत होतात.
ड) वितरणाच्या नियमाचे चिन्हांकित रूप द्या.
इ) क्रमपरिवर्तनाच्या नियमाचे चिन्हांकित रूप द्या.
फ) voluti non-fit injuria चा अर्थ सांगा.
ग) विधायक विधीचा नियम सांगा.
ह) केवळ संविधानाचा प्रथम आकार सर्वश्रेष्ठ का मानला जातो ?
ई) निर्णायक प्रयोग म्हणजे काय ?
ज) समुहाभास तर्कदोषाचे उदाहरण द्या.

प्र.२ संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

२०

- अ) कामचलाऊ सिध्दांत कल्पना
ब) कारणबाहुल्यवाद
क) सहमतीचे प्रकार
ड) भावप्रधान शब्द /भावनात्मक शब्द
इ) प्रथम आकाराच्या विशेष नियमांची सिद्धता करा.
फ) Modus Tollendo Ponens चा नियम सांगा.

प्र.३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१२

- अ) खालील केवळ संविधानांचा आकार ओळखून कारण द्या. अनुमांची वैधता /अवैधता स्पष्ट करा.
i) काही हीरे मौल्यवान असतात.
काही कार्बन संयुगे हीरे नसतात.
काही कार्बन संयुगे मौल्यवान नसतात.
ii) राजकरणी नम्र नसतात.
काही राजकरणी महाननेता नसतात.
काही महान नेता नम्र नसतात.

- iii) सर्व अपराधाना दंड झालाच पाहिजे .
फसवणूक करणे हा अपराध आहे .
फसवणूक दंडणीय आहे.

ब) BOCARDO चे .परोक्ष आकारान्तर करा.

क) खालील तर्कदोष ओळखा व कारणे द्या.

- i) ध्वनीपेक्षा प्रकार अधिक वेगाने जातो .
काही लोकांचे भाषण ऐकण्यापूर्वीचे ते तेजस्वी भासतात.
- ii) जर राष्ट्राचे शासकाकडून शोषण घडत असेल तर त्याचा विकास होत नाही .भारत विकसनशील देश नाही.
भारताचे शासकाकडून शोषण झाले असावे.
- iii) सर्व अणुरेणु अदृश्य असतात.
सर्व वस्तू अणुरूप असतात.
सर्व वस्तू अदृश्य असतात.

प्र.४ खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

४८

प्रश्न क्रमांक ४ फ अनिवार्य असून प्रश्न क्रमांक ४ 'अ' 'ब' 'क' 'ड' 'इ' पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

- अ) केवल संविधानाचे कोणतेही चार नियम उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा.
- ब) Popular view of cause चे उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा.
- क) Richarel feldman यांचे मतानुसार युक्त विचारांतील बाधांचे सोदाहरण स्पष्टीकरण करा.
- ड) उचित सिद्धांत कल्पनेच्या अटींचे उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा.
- इ) भाषासंबंधी कोणत्याही चार तर्कदोषांचे विश्लेषण करा.
- फ) जटील उभयापत्तिची रचना करा विडंबन करा.
'जर आपण पुस्तक वाचन कराल तर आपल्याला माहिती मिळेल आणि जर आपण क्रिकेट मॅच पहाल तर आपण आनंदित व्हाल.'
